

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 31.50 Lir - nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 65 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A. Milano.

SLOVENE

Abbonamenti: Mese 18 Lire. Estero, mese 31.50 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire. Estero 65 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti, 10.349 per le inserzioni.

Filiale: Novo mesto.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A. Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001-4005.

Bollettino No 999

Altne posizioni occupate in Tunisia

Un piroscafo nemico affondato 8 velivoli nemici abbattuti

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:

In Tunisia le truppe dell'Asse hanno occupato altre posizioni nemiche respingendo poi un contrattacco avversario, appoggiato da mezzi corazzati.

Nel cielo tunisino quattro aerei nemici venivano abbattuti. Tre dal tiro dei reparti terrestri, uno dalla caccia.

A nord di Algeri velivoli germanici attaccavano un convoglio scortato affondando un piroscafo di 8000 tonnellate e danneggiavano un altro di eguale stazza.

Bombardieri americani hanno lanciato bombe dirompenti e incendiarie su Cagliari, Quarto Sant'Elena e Gonosfanadiga, causando gravi danni ad abitazioni civili e vittime tra la popolazione: sono stati finora segnalati 100 morti e 235 feriti.

Attaccati dai nostri cacciatori tre dei velivoli inersori precipitarono presso Sassari nei dintorni di Maranines ed a ponente dell'isola di San Pietro. 12 aviatori lanciatisi col il paracaduto venivano catturati.

Al largo di Catania uno Spitfire centrato dal fuoco di un nostro bombardiere, cadeva in mare.

Vojno poročilo št. 999

V Tunisu so bile zavzete nove postojanke

Sovražni parnik potopljen 8 sovražnih letal sestreljenih

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

V Tunisu so osne čete zasedle še druge sovražne postojanke, nato pa odbile nasprotni protinapad, podprt z oklepni sredstvi.

Nad tuniškimi nehom so bila sestreljena 4 sovražna letala. Tri so sestrelili kopenski oddelki, enega pa lovci.

Severno od Alžira so nemška letala napadla ladijsko spremeljavo, potopila en 8000 tonni parnik, nek drug parnik enake velikosti pa poškodovala.

Ameriški bombniki so spuščali razdiralne in zažigalne bombe na Cagliari, Quarto Sant'Elena in Gonosfanadiga, kjer so povzročili težko škodo na stanovanjskih hišah ter žrtev med prebivalci; doslej je bilo naštetih 100 mrtvih in 235 ranjenih.

Zadeti od naših lovec so trije napadajoči stroji treščili na tla pri Sassariju, v okolici Maranines ter na vzhodnem delu otoka San Pietro. 12 letalcev, ki se je spustilo s padali, je bilo zajetih.

Ob obali Catanije je padel v morje en Spitfire, zadet od nekega našega bombnika.

Rim, 18. febr. AS. Končno ugotovljeno število žrtv zadnjega letalskega napada na Milan je naraslo na 85 mrtvih ter 422 ranjenih, od tega 200 bolj ali manj hudo ranjenih, ki so jih spravili v mestne bolnišnice. Imena mrtvih in ranjenih bodo objavljena v mestnih dnevnikih.

Za večji žitni pridelek v goratih predelih

Rim, 18. febr. AS. Zveza poljedelcev je, nadaljujoč svoje prizadevanje za povečanje žitnih pridelkov v goratih pokrajinah, kjer je bil doslej pridelek nizek in da bi se za leto 1943/44 zagotovila čim večja razpoložljivost izbranega semenskega žita za gorske predele, v sporazumu s poljedelskim ministrom sklepa, da se bodo povečale pobude za doseglo stvarnih uspehov na tem področju.

Poljedelsko ministristvo je zato poslalo okrajnim in pokrajinskim poljedelskim inspektorjem okoliščine, naj odrede za zagotovitev čim večje razpoložljivosti izbranega semenskega žita za gorske pokrajine, da se tudi to leto poveča izbor izbranih semen za gorske pokrajine tako, da bo v določenem času možno ugoditi prošnji pridelovalcev za oprostitev oddaje in za podelitev semen. Tudi zveza poljedelskih združenj je naročila svojim združenjem, naj vsaka nudi poljedelskim inspektorjem vsako možno sodelovanje pri dobavi takih vrst žita, ki so posebno prikladna za gorske predele in naj se sporazumejo s poljedelci na ta način, da se bodo obvezali upoštevati tehnična navodila kmetijskega inspektorata ter izročili tak pridelek, kadar bo to odredil isti inspektorat. Rok za vložitev prošnje za nadzorstvo nad pridelkom v svrhu oprostitve oddaje pridelka zapade 30. aprila in je zato potrebno, da poljedelci, ki žele uživati omenjene ugodnosti poljedelskega ministristva, to upoštevajo. Tesno sodelovanje vseh organizacij, ki imajo za cilj poljedelski napredek dežele, bo tudi to leto omogočilo zaželjene uspehe tako, da bo zagotovljen čim višji žitni pridelek v goratih predelih in da se bo povečal prispevek teh predelov za prehrano prebivalstva gorskih krajev in vse države. Odveč je pripomba, da je pomnožitev žitnih pridelkov v goratih pokrajinah v tem času izredne važnosti bodisi v pogledu prevoza, kakor tudi v splošnem okviru ljudske prehrane.

Ogorčene borbe med Azovskim morjem in Orelom

Sovjetski umik pri Novorosijsku - Sovražni sunki pri Kursku in Ladoškem jezeru odbiti - Angleška podmornica potopljena pred norveško obalo

Hitlerjev glavni stan, 18. februarja. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

V zapadnem kavkaškem gorovju in na prostoru Krasnodara so ostali sovražni-kovi napadi povsod brez uspeha.

Pri lastnem napadu južno od Novorosijska je bil nasprotnik vržen nazaj na obalo.

Med Azovskim morjem in na prostoru jugovzhodno od Orela trajajo ogorčene borbe dalje.

Mesto Harkov so naše čete po načrtu razdejale vseh za vojno važnih naprav izpraznile. Južno od mesta so nemške oklepne sile v protisunkov razkropile sovražni polk. Letalstvo je na prostoru okrog Harkova uspešno napadalo sovražni-kove napadalne oddelke in kolone na pohodu.

Sovražni-kov sunki na prostoru severno od Kurska se je izjalovil z visokimi izgubami za nasprotnika.

V obrambni bitki jugovzhodno od Ladoškega jezera so naše čete zavrnile vse brez-uspešne poskuse Sovjetov, da bi vdrl v nemške postojanke. Sovražnik je izgubil tukaj nadaljnjih 38 oklepnih voz in je imel težke krvave izgube.

V severni Afriki se je uspešno nadaljevala pred dnevi začeta napadalna akcija. Oddelki letalstva so posegali v borbe na kopnem ter povzročili sovražniku občutne izgube težkega orožja in motoriziranih vozil.

V vodah zapadno od Alžira je potopil oddelki nemških bojnih letal 8000 tonski prevoznik parnik in poškodoval še druge enake velikosti z bombnimi zadetki.

V Egejskem morju so nemški lovci izmed 3 torpednih letal sestrelili 2, tretje pa tako težko poškodovali, da je računati z njegovo izgubo.

Pred norveško obalo je neka obalna baterija vojne mornarice z bombnimi zadetkom v doneškem kolenu, besnijo sovjetski napadi južno od Harkova ter severno od Kurska in obnova sovjetske ofenzive jugovzhodno od Ilmenskega jezera.

V doneškem kolenu so bili precejšnji boji. Premiki nemških divizij na določene postojanke se v redu nadaljujejo, ne da bi jih mogel sovražnik motiti ali preprečiti. To je reden pohod vseh kolon z vsem njihovim gradivom in edino kar jih ovira, je ruska zima. Najboljši dokaz za to je dosledna izpraznitev naseljenih središč. Tudi del civilnega prebivalstva iz izpraznjenih vasi in mest se je raje odločil za odhod, da bi zopet ne padel pod bojeviški jarek. Stotine letal ščitijo strateški umik. Sovjetsko letalstvo nastopa le v bitki za Harkov. Na to industrijsko središče je izvedel sovražnik koncentričen pritisk. Rdeče po-

Berlin, 18. februarja. AS. Skupina severno-ameriških bombnikov je pri dnevnem napadu na neko pristaniško mesto ob francoski atlantski obali izgubila 8 strojev. Napadi nemškega letalstva pa so bili včeraj z velikim uspehom usmerjeni na neko pristanišče v južni Angliji.

Madžarske čete so se utrdile na novih postojankah

Budimpešta, 18. febr. AS. Uradno poročilo o bojih na vzhodnem bojišču poroča, da so madžarske čete jugozahodno od Voroneža končale s

predvidenimi premiki. Pri tem se jim je posrečilo izveličati se iz sovražnega območja. Pretekli teden so madžarski oddelki prestali zelo hude boje. V tej obrambni bitki so madžarske oklepne divizije zadale sovražniku izredno težke izgube. Madžarskim četam se je posrečilo premagati razne težave vseh vrst in se izmakniti iz poskušene sovražnikove obkolitve. Na nekaterih točkah so madžarske čete z napadom na nož razpršile sovražnika, ki je skušal stisniti glavino madžarskih sil. Madžarske divizije so se zdaj utrdile na določenih novih postojankah. Na ugodnejših položajih madžarske čete nadaljujejo z boji, zadržujejo sovražnika ter mu zadajajo težke izgube.

Delo italijanskih prevoznih letal na vzhodu

Rim, 18. febr. AS. Posebni dopisnik agencije Stefani na vzhodnem bojišču popisuje prispevek italijanskega letalstva pri borbi v Rusiji v zadnjih tednih. Poleg lovskih letal, bombnikov ter ogledniških letal, ki delujejo nad sovražnim ozemljem, so igrala zelo važno in koristno vlogo tudi prevozna letala, katera so vzdrževala zvezo med ogroženimi ali obkoljenimi četami v prvi bojni črti ter med zaledjem. Zelo številni so smeli in junaški nastopi, ki so jih opravila prevozna letala. Premagala so najrazličnejše težave, katere so povzročali mraz, snežni viharji, besne burje in čisto tudi tako gosta megla, da se ni nič videlo. Pogumno so šla na de-

lo ter so brez prestanka preskrbovala umikajoče se ali oblegane sile. Kadar ni bilo mogoče pristati, so letala spuščala živež, strelivo in zdravila iz nizke višine; kadar pa so mogla pristati, so prevzemala na krov ranjence ter se zopet dvignila. Četokrat so bila letališča, kjer bi morala letala pristati, prizorišča divjih bitk. Vse to delovanje pa je še poleg tega ves čas oteževalo močno sovražnikovo delovanje bodisi iz kopnega, bodisi iz zraka. Mnoga prevozna letala so se vrnila poškodovana, nekatera pa se tudi niso več vrnila. Toda kljub temu so posadke stalno posegale v bitko do skrajnih meja svojih zmognosti.

Položaj na vzhodnem bojišču

Berlin, 18. febr. AS. Najvažnejši dogodki na vzhodnem bojišču so: nadaljevanje premikov, ukazanih od nemškega vrhovnega poveljstva v doneškem kolenu, besnijo sovjetski napadi južno od Harkova ter severno od Kurska in obnova sovjetske ofenzive jugovzhodno od Ilmenskega jezera.

V doneškem kolenu so bili precejšnji boji. Premiki nemških divizij na določene postojanke se v redu nadaljujejo, ne da bi jih mogel sovražnik motiti ali preprečiti. To je reden pohod vseh kolon z vsem njihovim gradivom in edino kar jih ovira, je ruska zima. Najboljši dokaz za to je dosledna izpraznitev naseljenih središč. Tudi del civilnega prebivalstva iz izpraznjenih vasi in mest se je raje odločil za odhod, da bi zopet ne padel pod bojeviški jarek. Stotine letal ščitijo strateški umik. Sovjetsko letalstvo nastopa le v bitki za Harkov. Na to industrijsko središče je izvedel sovražnik koncentričen pritisk. Rdeče po-

veljstvo je nagrmadilo severovzhodno in jugovzhodno od mesta velikanske sile, ki grozno pritiska na mesto. Nemške čete pa so z junaško zagrozenostjo od dneva do dneva vztrajale navzle številnih premoči napadalcev. Kakor poročajo vojaški veščaki, bi dolg odpor v tej postojanki ne bil niti koristen niti zaželen, ker ima nemško poveljstvo druge načrte.

Na severu se je znova razbescela bitka blizu Ilmenskega jezera. Po daljšem odmoru, ki so ga sovražniki izrabili za preureditev razbitih oddelkov, so zbrali nova napadalna sredstva ter prešli v napad na nemške postojanke. Napad se je začel z močno topniško pripravo in s peklenskim letalskim bombardiranjem. V Berlinu pravijo, da bi Rusi radi predrl nemško črto jugovzhodno od Ilmenskega jezera, da bi nato lahko z velikimi silami posegli v veliko bitko, ki poteka bolj proti severu med Volhovom, Ladoškim jezerom in Leningradom.

Prostor ni več sovjetski zaveznik

V treh mesecih so Sovjeti zgubili 600.000 mož

Berlin, 18. februarja. Nemški tisk piše o muhasti zimi na vzhodu, kjer se približuje veliko deževje, ki bo zelo ugodno za nemške divizije. To zimo ni bilo polarnega mraza s 40 ali 50 stopinjami pod ničlo. V nekaterih stepah, ki so znane kot najbolj mrzle v Evropi, termometer nikdar ni padel pod 20 ali 25 stopinj pod ničlo. Sploh je letošnja zima zelo muhasta. Predvčerajšnjim se je na primer začel taliti sneg na celem bojišču od Dona do Leningrada. Ponoči je bilo nekaj stopinj pod ničlo. Včeraj pa je nenadoma padel toplomer pri Taganroku, kjer je povprečno 4 stopinje pod ničlo, na 20 stopinj pod ničlo. Meteorološki veščaki so mnenja, da se z velikimi koraki bliža pomlad. Ravno to je prišlo Sovjetom, da na vso moč in kar najhitreje stavijo vse na kocko. Velikanske napore sovražnikove je nemško vrhovno poveljstvo obrezalo uspešno tako, da je izigralo proti njemu karto, ki ga najbolj razorožuje: neskončna obširnost pro-

stora, ki so ga preje zasedle nemške in zavezniške sile. Prostor, ki se je med nemško ofenzivo boril s Sovjeti proti Nemcem in je rdeče rešil katastrofe, se zdaj bori na nemški strani proti Sovjetom.

List »Nachtausgabe« piše, da se nemško vrhovno poveljstvo proti masovnim sovjetskim napadom zelo izdatno in po mili volji poslužuje prostora, ki mu omogoča uravnoteženje sil ter razbijanje vseh sovražnih uničevalnih poskusov. Zaseden prostor je tako ogrožen, da si lahko dovolijo kar največje premike. Važno je edino to, da se ohrani nedotaknjena armada. Obrambna elastična taktika je ohranila vzhodno armado popolnoma nedotaknjeno, dočim so sovjetske armade pretrpele strašne izgube. Nemški vojaški kritiki cenijo, da so imeli Sovjeti 200.000 mrtvih na mesec, torej pri celi ofenzivi skupno 600.000. V resnici so te izgube še mnogo višje. »Nachtausgabe« nato poroča, da bodo 15. marca končane priprave za civilno mobilizacijo. Tedaj bodo mogli milijoni Nemcev ter drugi milijoni zavezniških držav, kjer so v teku enaki ukrepi, začeti kovati orožje, ki je potrebne na vzhodnem bojišču. Med tem časom bodo morali nemški in zavezniški vojaški vsekarj prestopiti nove trde izkušnje, ki pa jih bodo vedeli premagati. Pa tudi za sovražnika ni nobenega dvoma, da so v letošnji veliki zimski bitki nemške in zavezniške divizije nudile sovjetskemu valjarju mnogo večji odpor, kakor pa so ga predvidevali načrti sovjetskega poveljstva.

Amerikanci bi radi preprečili zmago Sovjetov

Rim, 18. februarja AS. Zaveznike Sovjetov začenja skrbeti morebitna boljševiska nevarnost zaradi kake ruske zmage. Znani ameriški časnikar Arthur Crock je objavil v listu »New York Times« članek, v katerem trdi, da se ameriški vojaški voditelji upirajo zahtevam civilistov po zmanjšanju števila ameriške vojske, češ da to število ne sme znašati manj kakor 11 milijonov mož, to pa zaradi tega, ker ti vojaški voditelji hočejo, da mora imeti ameriška vojska po vojni enako število mož kakor ruska vojska. Da se po koncu sedanje vojne prepreči nov spopad in ohrani mir, je potrebno, da ohranijo Združene države izredno vojaško silo, ki bo stala ob boku zastopnikom, poslanim na mirovno konferenco. Neizogibno potrebno je, da preprečimo, dokler je čas, zmago Rusije, ki bi obvladovala Evropo ter narekovala svoje postave evropskim narodom. Po vojni bo Evropa dosti bolj potrebovala močnega ameriškega orožja kakor pa plameničnih govorov kakor Henryja Wallaceja, končuje članek.

Napor vseh nemških sil bo strl Sovjete

Berlin, 18. februarja AS. V zvezi z boji na vzhodnem bojišču, zlasti pri Harkovu pripominja glasilo nemških oboroženih sil »Börsen Zeitung«, da se je sovražniku posrečilo vdreti v mesto Harkov, ki je postal predmet njegovih največjih naporov in tako središče bitke na vzhodu. Nismo pozabili izgubiti o verjetnih bodočih razvojih, je pa naša stroga dolžnost, opozoriti vsakega našega posameznega bralca, da se bo vojnemu delovanju naših junaških vojakov moral pridružiti še večji napor notranje fronte, kajti država mora biti sposobna uspešno premagati sedanjo preizkušnjo. So-

vjetska vlada je s sebi lastno nasilnostjo, tako nadaljuje nemški list, spaberkovala vse sile na velkanskem področju, kjer izvaja svoje nasilje in je tako nabrala sile, s katerimi stalno izvaja besne napade, istočasno pa poganja gigantski stroj vojne proizvodnje, potrebne za to orjaško borbo. Prepričani smo — zaključuje »Börsen Zeitung« — da bomo časoma lahko premagali ogromne nasprotne sile, toda le tako, da bomo tudi mi mobilizirali vse možne rezerve in izvedli to mobilizacijo z nezauštevljivim zagonom našega navdušenja.

Spori o Beveridgejevem načrtu

Stockholm, 18. februarja. AS. O seji angleške spodnje zbornice, na kateri so govorili o znanem socialnem načrtu lorda Beveridgea, je londonski dopisnik švedskega lista »Aftonbladet«, ki je bil navzoč na seji, napisal sledeče:

Ta Beveridgeov načrt, ki naj bi zagotovil britanskemu ljudstvu po vojni boljše socialne pogoje, je in bo ostal vzrok burnih sej Razburjenje se je sprožilo, ko je John Anderson izjavil, da je vlada pripravljena v bistvenih točkah sprejeti Beveridgeov načrt, vendar pa je treba načrt nekoliko omiliti. Takoj so se dvignili in odšli iz zbornice nekateri delavski poslanci in se sestali v posebni sobi. Tam so sestavili spomenico, v kateri je bilo rečeno, da je delavska stranka v parlamentu zelo nezadovoljna s stališčem vlade. Posledica tega koraka je dvojna, kajti delavska stranka

grozi z razcepom in bi se potem zveza Churchill, Athleex in Sinclair morala pripraviti na to, da bo doživela več nasprotnih glasov, kakor pa jih je imela na spomlad 1940, ko je Churchill prevzel oblast od Chamberlaina. Položaj se mnogim zdi močno nevaren in težak. Liberalni list »News Chronicle« dolži vlado, da je izobesila belo zastavo pred zahtevami velikih britanskih kapitalistov. List »Daily Telegraph« pa ogorčen odgovarja in zatrjuje, da poskušajo laburisti uprizoriti upor v stranki. Položaj delavskih ministrov Atleeya, Bevina in drugih v vladi je zaradi tega močno nejasen in mnogim s s zdi, da bo potreben poseg Churchilla samega, in sicer s posebno izjavo v spodnjem domu. Vsej tej komediji v spodnjem domu je prisostvoval sovjetski veleposlanik Majski, zraven njega pa je sedel sestavljalec socialnega načrta lord Beveridge.

»Čitaj in širi« Slovenca!«

Eksc. Visoki komisar pregledal važne zdravstvene in socialne ustanove v Ljubljani

Ljubljana, 18. februarja. V sredo dopoldne je Eksc. Grazioli nadležal obiske in pregled po nekaterih ljubljanskih zdravstvenih in socialnih ustanovah, da se prepriča o njih delovanju in da na navedila za nadaljnje delo. Eksc. Visokega komisarja so spremljali pokrajinski zdravnik pri Vis. komisariatu dr. Balestrieri, major Bassoni od Kr. karabinjerjev in drugi odličniki.

Med gluho mladin

Prvi obisk Eksc. Grazioli je včeraj veljal gluho mladini, ki ima svoj dom na Zaloški cesti. Pred poslojem so ga sprejeli upravitelj zavoda in uslužbenec. Upravitelj g. Dermelj je Visokega komisarja pozdravil tudi v imenu nastavljenec in se mu zahvalil za pomoč in umevanje, ki ju je od vsega početka izkazoval gluho mladini. Nato je z jednatimi besedami orisal delo in pomen te ustanove, kjer se vzgaja mladina, ki živi v tišini in se večkrat lahko izraža le z znaki.

Eksc. Visoki komisar se je prijazno zahvalil za pozdrav in je ugotovil, da se bo tudi v bodoče zanimal in po možnosti pomagal tej tako človekoljubni ustanovi. Nato se je visoki gost podal v posloj, kjer ga je pozdravila gluho mladina in mu podarila sopeka cvetja in zgodovino zavoda. Eksc. Grazioli se je prijazno zahvalil, nakoč mu gojenci izrazili svojo hvaležnost za pozornost, ki jim jo izkazuje. Visoki komisar je nato obiskal vse prostore ustanove, ter se je zlasti zanimal za učne metode. Obiskal je tudi učilnice med poukom gojenk in gojencev, s katerimi se je zadržal v prijaznem razgovoru. Podrobno se je zanimal za vprašanja, ki zadevajo gluho mladino, ter se je razgovarjal z upraviteljem in nastavljenici o delu, ki ga vrši gluho mladina s tolikšno ljubeznijo. Pred odhodom je Visoki komisar daroval 10.000 lir za najpotrebnejše gojenke in gojence, nakoč je prisrčno pozdravljen zapustil ustanovo. Od tu se je podal v Higijenski zavod.

V Higijenskem zavodu

Pred vhom v posloj je visokega gosta sprejel šef zavoda dr. Pirc, ki ga je v ljudo pozdravil in mu podal kratko poročilo o delavnosti, razvoju in potrebah zavoda, nakoč si je Visoki komisar natančno ogledel vse prostore in se zlasti zanimal za mnoge načrte, ki zadevajo vprašanja razširitve zavoda ter številne kemične delavnice. Eksc. Grazioli je med ogledom naprav pazljivo poslušal razlage zdravnikov in pokazal vsestransko razumevanje za še neresena vprašanja. Po ogledu prostorov glavne stavbe si je ogledal še skladišča na vrtu, nakoč se je za sprejem prijazno zahvalil in poslovil.

Iz kulturnega življenja

Klavirski koncert E. Dernovškove

Emilija Dernovškova je imela do svojega letošnjega nastopa v Ljubljani samo en koncert, pa so zdi, da ima že svoje občinstvo; vsaj tako bi človek sklepal po lepi udeležbi na zadnjem koncertu. Pianistinja je pa tudi opravila pričakovane, ki so jih v njeno igro stili poslušalci. Spored sam kot tudi izvedba sta bila na lepi umetniški višini. Na prvem mestu nam je zaigrala Martuccijsvo tarantelo op. 44—6, bolj na živem ritmu kot na čustveno poglobljeno prerazčunano skladbo. Naproti pa Sukovih pet poetičnih pesmi preveča deloma tiha zasanjanost, deloma se v njih skladatelj po mili volji poigra s svojo živahno fantazijo. Svojeke značilnosti pokaže De Falla Baskovska fantazija. Chopinove značilnosti pozna vsak kolikšak razgledan poslušalec. Umetnica nam je zaigrala njegov Impromptu op. 36 v fis-duru in valček op. 69-2 v h-molu. Za konec smo slišali še Lisztovo programsko mišljeno skladbo »Po čitanju Danteja«, ki jo pa lahko tudi dojemamo v smislu svoje glasbe. Tudi ta skladba nosi vse posebnosti svojega avtorja od tehničnih izraznih sredstev pa do romantične razširjenosti.

Vse te skladbe je Dernovškova podala z živim razumevanjem za njih glasbene svojosti. Njena igra je čista, prozorna, tehnično dovršena; ogiblje se sentimentalnosti v izrazu; vse njeno igranje je izraz njene zdrave glasbene narave. Razveseljivo je tudi dejstvo, da poleg svojega pedagoškega udejstvovanja dobi še čas za koncertiranje, za kar je treba močne volje in veliko duševnega vzpona. Priznamo, ki ga ji je v tej ali oni obliki dalo občinstvo, naj ji bo vzpodbuda k nadaljnjemu delu.

M. T.

Popravek in opravičilo. Ocena univ. prof. 3noja o Sv. Avgušina Izbranih spisih IX. zv., ki jo je prinesel Kulturni obzorik 18. febr. t. l., je prišla po nezdigi nekorigirana v list z več tiskarskimi napakami. Sicer so te večinoma take vrste, da se dajo pri branju popraviti (na pr. prevedni, kritični, vetaenje, prevaajanje itd.), za napako »publikacija« za »publikacija« pa čutimo dolžnost, da se opravičimo tako pisu ocene kakor tudi pisatelju knjige in vsem bralcem referata.

Pomen najmlajše zdravstvene ustanove — zavoda za pobijanje rakastih obolenj

Po ogledu higijenskega zavoda je Visoki komisar s svojim spremstvom odšel v Lipičevo ulico, kjer se nahaja zavod za raziskovanje in pobijanje novotvorb. Visokega gosta je sprejel in pozdravil ravnatelj dr. Leon Savnik ob navzočnosti vseh zdravnikov. Nadalje je zaprosil Visokega komisarja, naj tolači Nj. Veličanstvu Kralju in Cesarju izraze vdanosti, kakor tudi preudane pozdrave Duceju in fašistični vladi, katere predstavnik v naši pokrajini je Eksc. Visoki komisar. Potem je upravitelj Zavoda poudaril, da se ta zavod ne more ponašati z dolgotrajnim delovanjem. Ustanovljen je bil v bednih okoliščinah in je bilo pomanjkanje sredstev nadomeščeno z brezprimernim idealizmom in delavnostjo zavodovca oseba ter z darovi zasebne iniciative. Kljub temu je zavod dobro vršil svojo nalogo. Zlasti bo ime prvega vodje, pokojnega doc. dr. Josipa Cholewa, za zmeraj povezano z zavodom za raziskovanje in pobijanje novotvorb. Ravnatelj se je nato zahvalil Ekscelenci, ker je zavod imenoval po velikem pokojniku. Na ta način bo na najboljši način ohranjen spomin nanj. Znano je, je nadaljeval dr. Savnik, kako ogromno delo je bilo izvršeno v naši pokrajini na polju zdravilstva, odkar je pod vašim plemenitim in umnim vodstvom. Svoje besede je zaključil s prošnjo, da bi Eksc. Grazioli tudi v bodoče posvečal tako veliko skrb in zanimanje Zavodu za pobijanje raka ter se je toplo zahvalil za današnji obisk, ki že sam po sebi jamči za bodočnost zavoda.

Visoki komisar se je upravitelju zavoda ljubeznivo zahvalil za pozdrav in izraze hvaležnosti ter je izrazil svoje zadovoljstvo nad delom zavoda. Poudaril je važnost ustanove, ki je, čeprav je še tako mlada, zaradi resnosti dela znana tudi izven ožjih meja. Dodal je, da je imel največji zaslug zanj pokojni dr. Josip Cholewa in da je prav zaradi tega odredil, da se zavod imenuje po velezaslužnem pokojniku, da se tako vsaj nekoliko počasti njegovo neprecenljivo delo v borbi proti tako nevarni bolezni, kakor je rak. Nato je zagotovil, da se bo tudi nadalje zanimal za delovanje tega zavoda. Potem se je prijazno razgovarjal z zdravniki in se zlasti zanimal za najvažnejša vprašanja zavoda. Sledil je obisk vseh bolniških prostorov, kjer je Eksc. Grazioli stopil v stik z bolnicami in bolniki ter jim želel skorajšnje okrevanje. Ogledal si je tudi vse ostale prostore, sobo, kjer hranijo svinčen zabož z radijem, svinčene celice, kjer so nameščeni najodobnejši aparati za obsevanje, laboratorije, operativno dvorano, sobe za poizkuse itd.

Pred odhodom je Visoki komisar iz svojega posebnega sklada daroval 20.000 lir za kritje najnujnejših potreb ter je še enkrat ugotovil, da bo

v vsakem pogledu upošteval potrebe te velevažne ustanove, prav tako glede prehrane. Primarij dr. Savnik je izrazil zahvalo vseh za plemenita prizadevanja. Nato se je prijazno pozdravil z vsemi in zapustil zavod, ki napravi na vsakogar najboljši vtis.

Obisk v protezni delavnici

V isti hiši ima svoje prostore pod isto streho tudi protezna delavnica, kamor je nato odšel Eksc. Grazioli. Visokega gosta je sprejel in pozdravil vodja delavnice s kratkim nagovorom. Visoki komisar se mu je prijazno zahvalil in se je razgovarjal z vojnimi invalidi, ki so v delavnici uslužbeni. Zanimal se je, kje je bil kdo ranjen, prav podrobno pa se je zanimal za njihovo sedanje stanje, nato si pa ogledal delavnice z zanimivimi stroji. Po podrobnem ogledu teh naprav in poročilu o stanju delavnice se je visoki gost prijazno poslovil in se odpeljal proti šolski polikliniki na Aškerčevi cesti.

Šolska poliklinika

Pred novim poslojem šolske poliklinike je Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino sprejel in pozdravil šef ustanove z vsemi zdravniki. Eksc. Grazioli se je podrobno zanimal za potrebe šolske poliklinike in je obljubil svojo nadaljnjo naklonjenost. Ogledal si je vse prostore, ki so najedodnejši, saj je bilo posloje šolske poliklinike na Aškerčevi cesti zgrajeno tik pred sedanjo vojno. Med drugim je obiskal tudi dietično kuhinjo, kjer se hrani boleha mladina. Ljubezno se je razgovarjal z zdravniki in otroki, nakoč se je živahno pozdravljen poslovil.

Pomembno socialno delo občinske podporne obednice

Okrog dvanaeste ure je Eksc. Visoki komisar s spremstvom prišel pred obednico občinskega podpornega urada v Šiški. Tamkaj so ga sprejeli predsednik Pokr. podporne zveze comm. dr. Giorgio Gatti, predsednik obč. podporne zveze senior Campana in drugi sodelavci. Visoki gost je stopil v obednico prav v trenutku, ko so začeli razdeljevati obed. Prostrana obednica je bila nabito polna. Eksc. Grazioli se je živo zanimal za brano in je tudi pokusil jed, nad katero je izrazil svoje zadovoljstvo. Zlasti se je zanimal, kaj obsega vsakodnevni obrok in kakšen je kruh, ki ga dobe oskrbovanci. Potem je stopil v stik z oskrbovanci in se zanimal, če so s brano zadovoljni. Pred odhodom je Visoki komisar dejal, da ta podpora ni miloščina, zato ne sme nihče, ki podpora prejema, čutili ponižanja, ker je to socialni doprinos k skupnosti človeške vzajemnosti.

Zato morajo biti obdarovanci hvaležni Duceju. Končno je še dodal, da iskreno želi vsem, da bi se njih položaj izboljšal in bi se jim nikoli več ne bilo treba zateči k občinskemu podpornemu uradu, in je izrazil željo, da ne bi v boljših razmerah pozabili revnih in da bodo takrat podpirali to človekoljubno akcijo.

Po teh besedah, ki so bile takoj prevedene v slovenščino, so vsi prisotni vstali in se toplo zahvalili in rimsko pozdravili. Nato je Eksc. Emilio Grazioli, prisrčno pozdravljen zapustil obednico in vidno razpoložen zaključil vrsto svojih obiskov.

Uvedba rabe taksnega papirja z vodnim tiskom

(Nadaljevanje)

Člen 14. Stalna taksa po tar. post. 16 takse tarife bivše Jugoslavije za pogodbe ali občna pooblastila, njih preklic ali odpoved, ko se je pooblastilo sprejelo, se zvišuje na 20 lir. Taksa se plačuje tolikokrat: a) kolikor je pooblastitelj ali oseb, ki so pooblastilo preklicale, če niso družbeniki, sodečiči ali lastniki stvari, na katere se nanaša pooblastilo; b) kolikor je pooblastilencev postavljenih, preklicanih ali odpovedujočih, če imajo ti pravico nastopiti ločeno drug od drugega. Posebna pooblastila morajo biti tako v izvršni kakor v prepisu pisana na taksem papirju po 12 lir za vsako polno, ne plačuje se pa zanje zgoraj navedena stalna taksa.

Člen 15. Sorazmerna taksa po tar. post. 18

Ujeti in ubiti komunisti

V soboto, 13. februarja je bil zajet v Biču pri St. Juriju zloglasni partizanski priganjač Stojan Suligoj, s partizanskim imenom »Jopek«. Suligoj je bil zgubljen student. V polški okolič je organiziral partizanstvo. Zanj je značilno, da je stalno pri vseh sestankih držal revolver v roki, kadar je govoril. Pri njem so dobili puško in revolver ter točen seznam 28 žrtve, ki jih je sam sodil ali sam ubijal. Ko je videl, da je zajet, se je sam ustrelil v glavo. Pri Vrhniku je bil nedavno prijat sloviti rabelj z enakim imenom, namreč Suligoj Emil, doma iz Blatne Brezovice. Ta zver v človeški podobi je po lastni izjavi na najbolj okruten način pomoril okrog sto ljudi. Sedaj je v rokah pravice.

V Beli krajini je padel v boju Stanko Bajuk, akademik iz Drasičev, najnatejši propagandist komunizma okrog Gorjancev. Tako padajo kakor po neizprosni zakonu logike voditelji in rablji iz Osvobodilne fronte. Tudi tisti, ki so še ostali, dobro vedo, da jih čaka enak konec.

Ducejeva nagrada za rojstvo dvojčkov

Visoki komisar je iz Ducejevega sklada podelil zakoncem Piškur Antonu in Mariji, Gabrovčec 14, občina Krka, in g. Ani Janežič por. Skubic ob priliki rojstva dvojčkov nagradi v znesku po 600 lir.

Izmena izrednega komisarja pri Rdečem križu v Ljubljani

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odloča:

Na mesto prvega kapetana zdravnika dr. Franca Buccerija se imenuje za komisarja pri Rdečem križu v Ljubljani kapetan zdravnik Italijanskega rdečega križa dr. Cattaneo Unkas.

Ta odločba stopi takoj v veljavo in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Obveznost poseka vzdolž zemljiškega poseka na ozemlju občin Kostanjevica—St. Jernej—Orehovica in Brusnice

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odreja:

Člen 1. Obveznost poseka po naredbi z dne 8. maja 1942-XX št. 87 se razširja nadalje na zemljiški pas vzdolž črte, ki poteka od reke Krke severovzhodno kraja Kostanjevica v južnozahodni smeri čez ozemlje občin Kostanjevica—St. Jernej—Orehovica in Brusnice, v smislu planimetričnega načrta, ki ga obmeji vojaško oblastvo z znamenji, postavljenimi v naravi vpricho predstavnikov prizadetih občin in ki se vrti v katastrski zemljevid, ta pa se razgrne na vpogled občinstvu pri uradih zadevnih občin.

Člen 2. Vzdolž črte iz člena 1. določijo vojaška oblastva notranji in zunanji rob pasu, ki naj se izseka na srednjo globino 300 m, kar se lahko zoi ali razširi glede na potek tal in označijo to z znamenji, postavljenimi v naravi vpricho predstavnikov prizadetih občin.

Člen 3. V 15 dneh od dne določitve poteka planimetrične črte pasu po načinu iz člena 1. se mora posekati ulica, globoka vsaj 30 metrov po črti, zarisani v naravi.

V 60 dneh od istega dne se mora dokončati posek in odvoz lesa z vse površine, ki jo zadeva obveznost poseka.

Člen 4. S posekom pridobljeni les morajo lastniki, kolikor je za to prikladen, obdelati v partijah po merah, ki jih določi vojaško oblastvo, kateremu se morajo te partije tudi ponuditi v nakup.

Člen 5. Nespremenjeno veljajo za posek pasu iz prednjih členov določbe, za kršitelje teh pa kazni iz navedbe z dne 8. maja 1942-XX št. 87, kolikor ne nasprotujejo predpisom te navedbe. Lastnikom, ki bi lesa ne obdelali in partij ne izročili vojaškemu oblastvu po prednjem členu 4., se les zapleni, kjer koli bi se našel.

Člen 6. Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Razpust telesno-kulturnega društva »Atena«

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odloča:

Telesno-kulturno društvo »Atena« se razpušča in se mora njegova imovina po členu 25. pravil v desetih dneh izročiti ljubljanski občini, ta pa jo izroči Italijanski Liktorski Mladini v Ljubljani, ki goji v svojem področju tudi žensko telesno kulturo.

Ta odločba je takoj izvršna in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Izpred vojaškega sodišča

Vojaško vojno sodišče v Ljubljani je izreкло razsodbo proti Brodniku Jožetu, sinu Jožeta in Grive Neže, rojenemu v Gornjih Kamnicah 7. II. 1915 ter istotam bivajočemu. Brodnik Jože je bil obtožen udeležbe pri komunističnih tolpah ter pri organizaciji, ki je imela namen prevreči politično, socialno in gospodarsko uredbo družbe. Bil je zato obsojen na dosmrtno ječo z vsemi pripadajočimi posledicami.

To obsodbo mora objaviti v izvleku in enkrat ljubljanski dnevnik »Slovenec«.

Po težki in dolgotrajni bolezni naju je za vedno zapustila najina srčno ljubljena hčerka - edinka:

Marija Strikberger

dijakinja

Pogreb najine nepozabne hčerke bo v soboto, dne 20. februarja, ob 3 pop. z Zal. kapele sv. Andreja, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Celovec, dne 18. februarja 1943.

Zalujoči: Marija in Albin, starši — in ostalo sorodstvo.

Iz vzrokov vojne nastaja orožje miru

POT POLITICNE MOCI PETROLEJA

Patino je bil leta 1903 prodajalec v majhni trgovini Nemea Fricka v Cochabambi. Odjemalec te trgovine, neki Portugalec z mnogimi dolgovi, mu je ponudil službo v podjetju za iskanje cina, hotel pa je, da mu zato črta 200 dolarjev njegovega dolga. Patino je na to pristal in opustil mesto prodajalec v trgovini. Dve leti je preživel v ledenih kordiljerskih hribih in bomo živel. Kmalu pa je postalo njegovo najdišče — Salvadorski rov — eno izmed najbogatejših. Patino ni prodal nič, čeprav so mu Amerikanci ponujali za njegov rov mastne milijone. Delal je dalje in ni postal samo poslanik svoje dežele v Parizu, Simon Patino je vladal vsej bolivijski industriji cina. Postal je eden izmed gospodarjev kovine, ki je nepogrešljiva tako v mirnem kakor v vojnem času.

Tako je postal Patino s srečo, kakršno je imel, s svojo energijo, s svojo odločnostjo gospodar glavnega izvoznega blaga Bolivije — cina in s tem gospodar državnih financ ter gospodar sreče velikega dela bolivijskega ljudstva. Toda, njegovi gospodje pa so bili zopet ameriške banke v prvi vrsti, v drugi pa Angleži in Holandci, ki so določevali ceno cina.

Patino ni prodal svojih rogov, potreboval pa je denarja, da je mogel urediti svoje rove. Denar je dobil v Ameriki. Njegovo podjetje je trpelo zaradi pomanjkanja prometnih sredstev, zaradi denarne stiske vlade, kakor vsa druga podjetja. Tako je Patino moral

preskrbeti veliko denarja. Predstavljal je industrijo cina, najvažnejšo aktivno postavko v deželi. 31. maja 1922 je bila sklenjena pogodba med republiko Bolivijo in med Equitable Trust Company of New York — zaveznice Rockefellerjeve Chase Bank — vlada je dobila kredite in podpisala državno zadolžnico 33 milijonov dolarjev.

Leta 1908 je imela Bolivija še nepomembno industrijo cina, bila pa je tedaj tudi še brez dolgov v inozemstvu. Leta 1927 je izvozila v inozemstvo 3500 ton cina, imela pa je dolga 40 milijonov dolarjev v Ameriki. Bila je popolnoma odvisna od Wallstreeta, kajti pogodba z Equitable Trust si je zaradi varnosti zagotovila svoje koristi v pogodbi na poseben način. Člen IV. te pogodbe navaja v oddelku 2 sledeče:

- vso udeležbo pri bolivijski Narodni banki, najmanj pa 114.000;
- vse dohodke teh deležev;
- dohodke iz rudniških podjetij in koncesij;
- dohodke od vladnega monopola na alkohol;
- 90% dohodkov, ki jih dobiva vlada od tobačnega monopola;
- davek na družbe (podjetja), izvezni rudnike in banke;
- davek na čisti dobiček bank;
- obrestni davek na hipoteke;
- davek na čisti dobiček rudniških družb;
- vso uvozno carino;
- morebitno zvišanje uvozne carine;
- vse davke na izvoz.

Dalje so si zagotovili varnost svojega denarja s tem da je moral država kriti svoj dolg z državnimi železnicami, ki so morale služiti Equitable Trstu...

Kaj več ni ostalo. Od leta 1922 je bila Bolivija zakladni urad, torej podružnica Equitable Trusta Co v New Yorku.

Finančnemu gospodarstvu Amerikancev se je pridružilo še gospodarstvo tistih, ki so določali cene: torej Londona. Patino je bil v resnici gospodar cina v Boliviji, toda Holandci in Angleži so proizvajali kmalu več cina v Nizozemski Indiji kakor on. Danes proizvaja Bolivija le še tretjino svetovne proizvodnje, gospodarstvo nad izdelki iz cina pa ima Anglija. Poleg tega so mogli bolivijski cin topiti samo Angleži in Holandci. Kakor so se bali graditi petrolejski gospodje rafinerije v deželah proizvodnje petroleja, tako tudi gospodarji kovin niso delali vsega v eni deželi. Ves bolivijski cin so pretopili v Liverpoolu in Arnhemu in ga pomešali s cinovo rudo iz Nigerije.

Baje je bila ta ruda iz Nigerije nepogrešljiva dodatek, čeprav je pred vojno n. pr. Nemčija topila iz bolivijske cinove rude prav tak cin. Druga težava je bila v tem, ker Bolivija ni imela gorilnih snovi, premog dobiva preko andske železnice iz Anglije. Premog doseže v Boliviji nedosežno ceno zaradi prevoza po najdražji železnici na svetu — angleška last — in ga morejo kupovati le najpremožnejši. Celo inozemska rudniška podjetja se poslužujejo drugih gorilnih snovi, ker je premog tako drag.

Ali je Bolivija rez brez premoga? Ne vemo, ker so veliki predeli dežele še neraziskani. Angleži sami se pa še najmanj trudijo, da bi ga našli. In petrolej?

Kot nadaljevanje argentinskih petrolejskih polj v Salta in Jujuj se vleče od meje, Rio Bermejo, vzdolž And bolivijska petrolejska pokrajina v dolžini skoraj 500 kilometrov in v širino 100 kilometrov. Pokrajina sega preko Santa Cruz tja do Beni pokrajine, znane po pridobivanju kavčuka in petroleja, ki teče izpod glinastega škriljavca tako čist, da gori v svetilkah ne da bi ga bilo treba čistiti. Že od nekdaj so ga nosili v glinastih vrlih v Santa Cruz in že stoletja poznajo vrelce v okolici Buena Visita.

Drobne novice

Koledar

Petek, 19. svečana: Konrad, spoznavalec; Man-suet, škof; Gabin, mučenec; Julijan, mučenec.
Sobota, 20. svečana: Sadot, škof in mučenec; Elvertij, škof in mučenec; Nil, škof in mučenec; Leon, škof.
Lunina sprememba: 20. svečana ob 6.45 ščip. Herschel napoveduje dež in sneg.
Dne 20. svečana bo delni lunin mrk, ki bo v Srednji Evropi viden. Začne se ob 5.03, konča pa ob 8.12.

Novi grobovi

† Ivan Brus. V visoki starosti 83 let je umrl v Ljubljani upokojeni poštni uradnik Ivan Brus. Blagega pokojnika bodo pospremili na zadnji poti iz hiše žalosti, Svetogorska 23, na pokopališče na Viču v soboto, 20. t. m. ob pol petih popoldne.
† Kornelija Škerbič. Umrla je v Ljubljani trafikantinja Kornelija Škerbič. Blago rajnico bodo pokopali v petek, 19. t. m. ob pol štirih popoldne iz kapele sv. Frančiška na Zalah.
† Ivana Erjavce. V Višnji gori je umrla Ivana Erjavce, roj. Skubic, vdova po bivšem županu in bivšem oblastnem poslancu Jožetu Erjavcu. Rajnica je bila zgledna mati in je rodila 13 otrok, pušča 9 odraslih sinov. Pokopali jo bodo v petek ob 10 dopoldne na farnem pokopališču v Višnji gori.

Najrajnim sveti Večna Luč! Vsem njihovim dragim naše iskreno sožalje!

Berite Gogoljeve

»Ukrajinske povesti«

Osebnosti

— Promovirani bodo na pravni fakulteti za doktorje prava kr. univerze v Ljubljani v soboto 20. februarja ob 12 goščje: Stojan Cigoj, Marjan Hočevar, Aleksander Hrašovec, Dušana Jelenič, Anton Simenc — vsi iz Ljubljane, Čestitamo!

Prijatelju Krmecu Tonetu v slovo

Presunilo nas je, onemeli smo. Zaloet nam je tegla na srce. Ni Te več, dragi Tone, smo zvedeli. O, prijatelj, si misliš tedaj, ko smo se zadnjič videli, da se vidimo poslednjič. Nisi, saj nismo tudi mi. Odkel si po plačilo k Onemu, h kateremu pojdemo enkrat vsi. Umrl si daleč proč od nas. Tvoje oči so se zaprle za vedno v nemem iskanju znanih obrazov svojih dragih. Ni jih bilo!
Usoda, prijatelj, je muhasta. V najlepših letih si moral končati. Prekrizala Ti je vse lepe načrte, ki si jih imel za bodočnost. Uresničila so se Ti le sanje. Sedaj ne trpiš več, načrti so za Tebe izpolnjeni. Nas še vse to čaka.
Dragi Tone, globoko se nam je vtisnila v srce Tvoja pogoda, podoba prijatelja, ki je šel predčasno tja, kjer mine vse zemeljsko trpljenje. Tvoj lepi zgled zvestega prijateljstva, globoke vernosti in požrtvovalne človekoljubnosti nam bo vsem za vedno ostal v spominu kot vodilo na naši življenjski poti proti cilju, ki si ga Ti že dosegel.
Prijatelj, počivaj v miru in večna luč naj Ti sveti!
Tvoj prijatelj S. P.

Izšla je zanimiva brošura

KOMUNIZEM in njegov pravi obraz
Dobite jo po knjigarnah in prodajalcih listov. Stane le 4 lire.

— Sveta maša zadušnica ob obletnici smrti pokojnega predsednika Avgusta Praprotnika bo v frančiškanski cerkvi v soboto, 20. t. m., ob osmih.

— V spodbudo drugim. Ob smrti ge. Novak-Mravljeteve je darovala družina Fran Karpe namesto venca za revne družine Vincencijeve konseerence Karmelske Matere božje v Mostah 150 lir. Bog plačal! Naj bo v podobnih primerih mnogo posnemalcev. Ta konferenca je v preteklem letu zbrala in razdelila revnim družinam nad 44.000 lir in ker je potreba velika, naj bi našla tudi mnogo dobrotnikov.

— Izgubili sem sveženj ključev v usnjeni torbici, opremljeni z naslovom lastnika. Oddati jih proti nagradi 200 lir v upravi »Slovenec«.

— Tretji red sv. Frančiška vabi svoje žlane in članice, da se udeležijo maše zadušnice za blagopokojno tretjorednico gospo Beato Simic. Maša se bo brala v torek, dne 23. februarja, ob 7 zjutraj v frančiškanski cerkvi pri glavnem oltarju. Plemenito pokojnico priporočamo članom v molitev.

Novi podlistek: Umorjeni »kanarček«
bo začel izhajati te dni v »Slovencu«

Drobna ljubljanska kronika

Nakazovanje sira za trgovce. Prehranjevalni zavod Vis, komisariat za Ljubljansko pokrajino poziva vse trgovce z racionaliziranimi in kontingentiranimi živili v Ljubljani, da takoj dvignejo nakazila za sir v Gosposki ulici 12-1. Za razdeljevanje je treba počati novi navedba razglasa, ki bo objavljen v časopisih.

Nocojšnji klavirski koncert v mali filharmoniji dvorani bosta izvajali pianisti Silva Hrašovec in Marta Bizjak. Hrašovec-ova bo izvajala v prvem delu koncerta skladbe, ki so jih napisali: Paganini, Bach — Busoni, Brahms, Ravnjak in Tajčević. Bizjak-ova ima drugi del koncerta s skladateljci: Alattii, Gergui, Plick — Mangiagalli, Ciglić, Ostere, Prokofjev in Ravnjak. Obe pianistki sta našemu koncertnemu občinstvu že dobri znanci, njuno dosedanje umetniško delo nam jameči tudi za umetniški uspeh nocojšnjega koncerta. Zadelek bo točno ob pol 7 zvečer. Predprodaja v knjigarni Glasbene Matice.

Na VIII. simfonijem koncertu se bo po daljšem predloku izvajala v Ljubljani spet Fibichova simfonija pesem »Podvečer«. Delo je bilo napisano leta 1893. v čisto posebnih oblikah simfonije idile, ki jo je uvedel v glasbo Fibich, ki je napisal več takih skladb. V njih se je združila močovitostna ljubezen k naravi. Naslov dela samega nam izraža v eni besedi celotni njegov okvir in razpoloženje, katero si poslušalec lahko sam v sebi dopolnjuje iz njenih čarobnih zvokov. Dolgo časa se je smatralo to delo samo za godbeno sliko narave, kar potrjuje posebno duhovita imitacija ptičjega petja v njenem srednjem delu. V resnici pa vsebuje mnogo več iz intimnega življenja skladateljevega, kakor nam pove naslov. Slika nam dogodek

— Zvišanje prejemkov nižjim državnim usluž-bencem. Ko je bila v Službenem listu Ljubljanske pokrajine z dne 16. IX. 1942-XX, st. 831-74 objavljena vzporedna razpredelnica prejemkov bivšega jugoslovanskega osebja s prejemki italijanskega osebja skupin A, B in C v državni službi, in so nato bile višjim uslužbencem izplačane »razlike za nazaj« v večjih ali manjših zneskih, so bili nižji uslužbeni v velikih skrbih in so bili vsi obupani, ker bi se jim morali dotakratni prejemki celo znižati in bi morali »presečke za nazaj« celo vračati. Toda to določilo je bilo takoj nato popravičeno tako, da presečkov za nazaj ni bilo treba vrniti, temveč da so prizadeti usluž-benci še naprej prejemali nezmanjšane dotakratne prejemke. Zaupajoč v naklonjenost fašistične vlade nampram prebivalstvu Ljubljanske pokrajine in z vero v italijansko socialno pravičnost nampram naj-potrebnejšim so nižji uslužbeni potom svojega Združenja javnih namestencev naslovili na Ekscel-lenco Visokega komisarja prošnjo s podrobno iz-delanim predlogom, kako naj se objavljena vzpo-redna razpredelnica prejemkov bivšega jugoslo-vanskega osebja s prejemki italijanskega osebja popravi in dopolni, tako da bi se prejemki zvišali tudi vsem nižjim uslužbencem. Po nalogu Ekse. Visokega komisarja je bila ta prošnja s priporo-čilom poslana v Rim.

— Letošnji februar je razmeroma bogat dežja. Po vremenskih zapisih je letošnji februar doslej zaznamoval le 5 deževnih ali snežnih dni, a prav veliko množino padavin, ko je padlo do 126,7 mm padavin. Zelo suh februar je bil leta 1938 in 1939. Prvo leto je imel februar le 5 deževnih dni in 18,2 mm padavin, naslednje leto, 1939, pa tudi le 5 deževnih dni in 28,7 mm padavin. Leto 1940 je v februarju zaznamovalo 12 mokrih dni in 72,3 mm dežja. Zelo moker je bil februar leta 1941, ko je padlo v 12 dneh do 188,2 mm dežja, lani pa v 19 dneh do 89,3 mm dežja.

— Barometrov rekord. Letos zaznamuje baro-meter gotove dneve prav visoko stanje. V četrtki je letos barometer dosegel najvišje stanje, kakrš-no že kmalu ni zaznamovala vremenska kronika.

Iz dela in življenja - od tu in tam

Iz Gorizije

Poročne obravnave. Prvi teden v februarju smo imeli pri nas poročno zasedanje. Kot prvi je sedel na zatožni klopi nek Marij Peruzzato, doma iz okolice Trevisa. Obtožen je bil poroke pri-poročene, ker se je na mestnem uradu izdal za poročenega, in tatvine, ker je svojo priležnico okradel. Obsojen je bil na 8 let ječe. — V četrtki 4. februarja se je pred poroto začela razprava proti Leopoldu Terčelju, staremu 47 let, doma iz Erzela, občina Gozde. Terčelj je bil obto-žen, da je po premljenem načrtu ubil svojega svaka Leopolda Kobala, tudi iz Erzela. Po precej razgibani razpravi, pri kateri je bilo zaslišanih mnogo prič, je bil Terčelj oproščen zaradi pomanj-kanja dokazov. — Zaključek tokratnega zasedanja poročne sodišča je tvorila razprava proti vojaku Alojziju Bruschi, doma iz Milana, staremu 24 let, da je smrtno obstrlil posestnika Josipa Spacapa-na iz Valdisore; ki je poškodban podlegel, in stre-ljal na kmeta Viktorja Belingarja, doma tudi v mestni okolici, katerega pa k sreči ni zadel. Po kratki razpravi je bila zadeva oddana vojaškemu sodišču.

Z Gorenjskega

Koroški gauleiter je govoril Korošcem in Gorenjcem. Koroški gauleiter dr. Rainer je v petek, 12. svečana, po svoji vrnitvi iz Hitler-jevega glavnega stana, govoril v Beljaku vsem Korošcem in Gorenjcem. Gauleiter je najprej povedal, da je pred nekaj dnevi poročal Füh-rerju v njegovem glavnem stanu, da bo Koroška delala in se borila z nezlomljivo zvestobo.

Nato je opozoril, da so doslej pre-mnogi razvijali zaradi zmag ostali brezbržni in brezskrbni, kakor da bi živeli v miru, kar je bilo krivično napram fronti, krivično do vseh delavcev in oboroževalni industriji in do kme-tov. Do zdaj so še nekateri mislili na potrebe kulture, da, celo civilizacije, medtem ko je Stalin s samokresom in bičem gnal svoje ljudi na delo. Stalingradske fanfare so predramile sedaj vse do zadnje gorke vasi, do zadnje ko-roče, prodrlje so do zadnjega tako ljubosumno va-rovanega kotička meščanskega filistrstva. Na-rod sedaj razume položaj, zato delavci sedaj prostovoljno in brezplačno delajo cele dneve za oklopnjake. Tudi koroško delavstvo tekmuje, da bi s prostovoljnim delom doprineslo svoj delež. Narod sedaj ne želi izravnavajočih ukrep-ov, temveč radikalna dejanja in pripravljenost, dati vse. Gauleiter je nato govoril o obisku, ki ga je napravil z drugimi voditelji Stranke v Hitlerjevem glavnem stanu.

Po teh besedah so poslušalci viharno pozdravili. Gauleiter je nato pripovedoval, ka-ko je Führer govoril in izrazil svoje neomajno zaupanje v zmago. Dalje je dal zagotovilo vsem voditeljem stranke, da v vseh teh hudih bojih

Italijanski protitankovski top na bojišču v Tunisu

V četrtki zjutraj se je barometer dvignil na 777,6 milimetra, dne 23. januarja smo imeli tudi pri-merno višino 776,1 mm. V sredo najvišja dnevna temperatura +3,6, v četrtki jutranji minimum +0,8. Zjutraj nekoliko oblačno.

— Razne nesreče na deželi. V Begunjah pri Cerknici je na cesti spodrsnila in si zlomila desno nogo posestnikova 15letna hčerka Francka Švigelj. — 2letna hčerka zasebnice na Rudniku Milenca Verbič si je zadrla v desno nogo šivanko, ko je nanjo stopila. — 1letni delavec sinček Drago Lorbec se je doma v Zgornjem Kašlju poparil z vrelo kavo po rekah in nogah. Vsi poškodovanci so bili prepeljani v splošno ljubljansko bolnišnico.

Iz Logatca

Naročnino za časopise »Slovenec«, »Slov. dome«, »Domoljub« in »Slovenčev« knjižnico za okraj Logatec lahko poravnate pri našem zastopniku, ki je v hiši g. Bajca Martina v Dol. Logatcu 14. Tam tudi lahko naročite oglašje in dobite vse informacije o časopisu in knjižnici.

zime nemški vojak nikdar ni odpovedal. Le zoprne okoliščine so povzročile vse te nevesče-nosti. Ko je začel Stalin z obupnimi napori vseh sil in z množestveno zimsko ofenzivo, je morala Nemčija strahovati na mnogih drugih točkah: na atlantski obali in zlasti na mejah taktak se ne-zasedene in nezanesljive Francije. Po zasedbi južne Francije so postale proste nove moči. Treba pa je bilo precej časa, preden jih je bilo mogoče postaviti na bojišče po dolgem prevozu. Stalingrad je pomagal pridobiti čas. Stalingraj-ski junaki so zadržali mnogokratno sovjetsko premoč in s tem je bila rešena vzhodna fronta, ko se je zgradila z združenimi silami vseh Nem-cev in njihovih zaveznikov nova fronta. Sedaj, tako lahko danes že poroča iz glavnega stana, je kriza na vzhodu že premagana. Bo še veliko tednov hudega boja in največjih skrbi. Toda za življenje važna ozemlja so trdno v nemških rokah. Velikanska pridobitev na prostoru v prejšnjih letih dovoljuje tudi večje umice brez vsake nevarnosti. Gauleiter je dalje opozoril, da je sedaj najvažnejše geslo: »Potrebujemo vojakov in delavcev!« Vsakdo, ki ga lahko na-domestimo in je za vojno sposoben, mora oja-čiti oboroženo silo. Njegov položaj doma, če je sploh za vojsko pomemben, morajo zasedi dru-gi. Nemčija mora sedaj izvesti največji obo-rožitveni načrt sveta, delavci oboroževalne in-dustrije jamčijo za to, da bo do zadnjega strela zadosti municije, Nemškega orožja mora biti več ne samo po količini, ampak tudi po kakovosti. Spomladi bo imel nemški vojak orožja v izobilju in sicer najboljšega in najpopolnejšega. Tudi doma ne sme biti zapravljena nobena ura. Vsak mora priti na svoje za vojskovanje pomembno mesto. Največje varčevanje v vsem mora postati samo po sebi razumljiv zakon. Varčevati je treba s človeškimi močmi, z ener-gijo, pa tudi s prostori. Gauleiter je nato ome-nil, da je zato že odredil, da se takoj zmanjša razsvetljava v vseh javnih prostorih za 50 %, kajti tako navidezne malenkosti dajejo novih velikih energij za vojno izdelovanje. V prostori-h, v katerih bo doslej ukinjeno poslovanje, bodo nastanjeni domovi za otroke tistih žena, ki bodo zaposlene v raznih poklicih, dalje do-movi za vojake in tudi uradne pisarne. V zvezi s tem je gauleiter že dal povelje, da do konca leta ne sme biti nobena pisarna več nastanjena v kakem družinskem stanovanju, ampak le v izpraznjenih lokalih. Gauleiter je seveda ome-nil, da bodo ukrepi radikalno izvedeni in da bodo marsikoga bridko zadeli. Toda vsak, ki se danes izkaže in razume čas, je lahko uverjen, da bo po vojni dobil povrnjeno, kar mu je bilo odvzeto in skupnost bo pomagala. Resnično lahko samo ena stvar ograža akcijo, ki jo za-hteva narod sam, in to je — nepravilnost. Da te ne bo nikdar, da ne bo nobenih izjem in

razlik, zato jamči stranka, ki bo dajala dober zgled. Zlasti ne bo trpela nobenega prikrivanja. Gauleiter je izjavil: »Takih primerov ne bomo trpeli v naši pošteni koroški deželi, za to bom skrbel sam!« Tudi na Gorenjskem bodo novi ukrepi izvedeni, kajti enake pravice prinašajo razumljivo tudi enake dolžnosti.

S Spodnjega Štajerskega

Mariborski dirigent in kapelnik Maks Schön-herr st. je te dni praznoval 70-letnico. Znan je tudi kot skladatelj. Svojtas je vodil godbeno društvo železniških delavcev v Mariboru ter so je l. 1919. na čelu svojih godbenikov udeležil znane velike demonstracije na mariborskem Glavnem trgu, kjer so nato padle žrtve. Tudi danes še vodi svoje godbeno društvo in sode-luje pri gledališkem orkestru. Njegova dva si-nova sta prav tako glasbenika.

Zanimiva sedemčlanska družina se je mo-rala te dni zagovarjati pred sodnikom v Gradcu. Anton Laphu iz Brežice, Franc Pretnehermer iz Celja, Feliks Sedin iz Stranice, Maks Jesenšek iz Bukovčaka, Jože Laphu iz Brežice in Rajmund Toser so bili obtoženi, da so razprodajali raz-lično nakradeno blago. Obsojeni so bili Laphu na osem mesecev in 800 mark denarne kazni, Pretnehermer na 5 mesecev, Sodin na 7 mesecev in 600 mark, Jesenšek na 4 mesece, Jože Laphu na 4 mesece in 800 mark, Toser pa na 600 mark denarne kazni.

Prosvetno zborovanje je bilo 6. in 7. t. m. v Marenbergu, kamor so bile sklicane deklishe voditeljice vsega mariborskega deželskega okrožja. Obravnavale so delovni načrt za pri-hodnje mesece, še prav posebno za prosvetni teden v marcu. Prirejena je bila vzorna lutkov-na predstava. Dekleta so se vežbala v petju in ljudskih plesih.

Iz Hrvaške

Radijska služba v NDH. Poročali smo že o skrbi, ki jo hrvatska državna propagandna uprava posveča radijski službi. V tem oziru je za zboljša-nje radijske službe dosegla že dobre uspehe ter je dosedanj radijsko oddajno postajo v Zagrebu pre-cej pojačala razen tega je pa še postavila več ra-dijskih postaj v ostalih važnejših hrvatskih mestih. Značilno je, da je bila svojočasno zagrebska ra-dijska postaja zelo slaba ter je oddajala svoj pro-gram vse do leta 1928 z 0,35 KW. Tega leta so jo pojačali na 0,7 KW. S to jačino je potem postaja delovala vse do leta 1940, ko so jo zopet pojačali na 10 KW. V zvezi s tem je bila spremenjena tudi valovna dolžina. Sedanji hrvatski državni propa-gandni urad, pod katerega spada tudi radijska služ-ba v NDH, si je pa za izboljšanje radijske službe v NDH postavil velike naloge. Tako namerava predvsem pojačati zagrebsko radijsko oddajno po-stajo od doedanjih 10 KW na 120 KW ter jo tako uvrstiti med velike evropske radijske oddajne po-staje. Istočasno namerava hrvatska državna propa-gandna uprava postaviti v Zagrebu močno kratko-valovno radijsko oddajno postajo. Na sedanjem po-dročju NDH deluje namreč samo ena takšna po-staja in sicer v Zemunu, ki jo je dala postaviti še prejšnja jugoslovanska državna uprava za svoje oddaje za Ameriko. Te postaje sedaj uporablja se-veda hrvatska državna uprava. Poleg zagrebske ra-dijske postaje delujejo sedaj v NDH še sledeče po-staje: v Dubrovniku 0,25 KW, zatem enaka v Sa-rajevu. Staro valovno dolžino zagrebske postaje 276,2 m je prevzela radijska postaja v Banji Luki, ki obratuje sedaj samo z 0,2 KW, v doglednem ča-su jo pa nameravajo pojačati na 4 KW. Predvide-va je tudi postavitev radijske postaje v Osijeku. Z zboljšanjem radijske službe v NDH je seveda zelo naraslo število radijskih naročnikov. Medtem, ko je bilo leta 1938 v Zagrebu samo 27.749 radijskih poslušalcev, v Splitu 5487 radijskih naročnikov in v Sarajevu 6496, ki pa s svojimi aparati Zagreba niti sprejemati niso mogli, je bilo že leta 1941 v NDH 45.000 radijskih naročnikov. Njihovo število je pa do 15. januarja letošnjega leta že naraslo na 74.351. Potrebne radijske aparate je NDH uvažala vse iz inozemstva.

Naznanila

ROKODELSKI ODER. Nedelja, 21. febr. ob 5 popoldne: Goldoni »LAZNIČE«, Ve-seloigra v treh dejanjih. Opazovanja na predprodajo vstopnic, ki bo na dan predsta-ve ob 10 do 12 in dve uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petrankova 12-1.

RADIO. Petek, 19. februarja. 7.30 Pesmi in napavi — 8 Napoved časa. Poročila v italijanski — 12.30 Plošče — 12.30 Poročila v slovenski — 12.45 Opera glasba — 13 Napoved časa. Poročila v italijanski — 13.10 Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboro-ženih Sil v slovenski — 13.12 Radijske pes-mi — orkester pesmi vodi dirigent Ange-lini — 13.45 Opera glasba — 14 Poročila v italijanski — 14.10 Koncert radijskega or-kestra vodi dirigent D. M. Stjanec. Glasba za godala — 14.40 Pisanja glasba — 15 Poročila v slovenski — 17 Napoved časa. Poročila v italijanski — 17.15 Prenos za Hrvaško — 17.45 Komorna glasba na ploščah — 19 Govorimo italijansko — ponenje prof. dr. Stanko Lehen — 19.30 Poročila v sloven-ski — 19.45 Laska glasba — 20 Napoved časa. Poročila v italijanski — 20.20 Komen-tar dnevnih dogodkov v slovenski — 20.30 Enrico Caruso na ploščah — 20.45 Simfoni-čni koncert vodi dirigent Berg von Toerne. V odmoru: predavanje v slovenski — 22.15 Orkester pesmi vodi dirigent Angelini — 22.45 Poročila v italijanski.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekar-ne: dr. Piccoli, Bleweisova c. 6, mr. Hoče-var, Celovška c. 62 in mr. Garts, Moste, Za-loška c. 47.

Poizvedovanja

Izgubil sem sveženj ključev v usnjeni torbici, opremljen z naslovom lastnika. Od-dati proti nagradi 200 lir v upravi.

Gledališče

OPERA. Petek, 19. februarja: Zaprti. (Generalna). — Sobota, 20. februarja ob 17: »Janko in Metka«. Premiera. Red premie-re. — Nedelja, 21. februarja ob 17: »Thais«. Javen. Cene od 25 lir navzdol.

W. A. Mozart: »Bag iz seraja«. Opera v treh dejanjih: Osobe: Salim, pisa — Ar-šlovar, Kostanec — Ivancičeva, Blonda, njena spletna — Polajnarjeva, Belmonte

DRAMA. Petek, 19. februarja ob 14.30: »Primer dr. Hlirna«. Javen. Cene od 12 lir navzdol ob 17.30: »Veliki mož«. Javen. Cene od 20 lir navzdol. — Sobota, 20. februarja ob 17.30: »Mirandolina«. Javen. Cene od 20 lir navzdol. — Nedelja, ob 17.30: »V Ljubljano jo dajmo«. Javen. Cene od 20 lir navzdol.

Jože Oršnik: »V Ljubljano jo dajmo!« Veseloigra v treh dejanjih. To delo, ki je eno izmed posebnih popularnih ljudskih iger, ki jo igrajo že desetletja vsi naši odri, bo prišla danes v predelavi in režiji Milana Skrbinskega na oder. Zasedba vlog je sledeča: Srebrin — Cesar, Rotija, njegova žena — P. Juvanova, Marica — Levarjeva, Cena — Starčeva, dr. Snoj — Drenovec, Pavle, bla-pec — Petek, Neša, deka — Rakarjeva, no-lar — Košut, dva priči: Benedičič in sceno-graf: inž. E. Franz.

Službe

Dobe:

Postrežniko

za popoldanske ure —
iščem. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 1105.

Poizvedbe

Izgubila se je

črna damska usnjena ro-
kavica v Prešernovi ulici
blizu glavne pošte. — Po-
šten najditelj naj jo iz-
roči proti nagradi v upr.
»Slovenca«

Denar

Delnice TPD

kupimo. Ponudbe z na-
vedbo cene in količine na
upravo »Slov.« št. 1041.

Čitajte »Slovenca«

Prodamo

Cenik

vrtnih in poljskih semen
nudimo svojim odjemal-
cem zastoj. - Sever &
Komp., Ljubljana.

Zahtevajte

pri Vašem trgovcu
»NAŠ ČAJ«
od Kmetijske družbe.

Šivalni stroj

»Jaxa«, se poceni prodaja.
- Sv. petra 62.

Pomaraneč in suhe gobe
prodaja Gospodarska zve-
za, Ljubljana, Bleiweis-
ova cesta št. 29.

Kupimo

Črne detelje

rabimo nujno še nekaj
1000 kg. Kupujemo jo v
Ljubljani in v Radolovi
vsi. Obenem nudimo 97
odstot. očiščeno deteljo in
vsa druga semena za vrt
in polje. Zahtevajte ce-
nik. - Sever & Komp.,
Ljubljana.

Statve-mehanične

kupimo. Vse širine! Po-
nudbe je poslati upravi
»Slov.« pod »Statve 1030«.

Srebrne predmete

kupujem; plačam po naj-
višji ceni; pridem ogle-
dat na dom. Ponudbe na
»Slovenca« pod »Srebro«
št. 1057.

Za mačje kože

plačamo dobro ceno, ku-
pujemo tudi kože doma-
čih zajcev, samo velike,
čimske. ROT, krznarstvo,
Mestni trg 5.

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen,
kupim. Naslov v upravi
»Slovenca« št. 1055.

Seno in slamo

kupuje Gospodarska zve-
za, Ljubljana, Bleiweis-
ova cesta št. 29.

Razno

Luči nimate!

Kako priti do luči? Pišite
na Otrin Josip, Rakel 15.

ŠPORT

Objave CONI-ja

Nogometna zveza (sporočilo št. 1):
Vpis društev. Društva, ki še niso obnovila
svoje vpisa v Zvezo ter plačala letne članarine,
se pozivajo, da to store v petih dneh.
Športne dovolilnice. V duhu CONI-jevih na-
vodil se ne more noben igralec katere koli sta-
rosti udeležiti uradnih prireditev in prijateljskih
tekem, če nima predpisane športne dovolilnice. To
športno dovolilnico morajo zahtevati društva in si-
cer po sledečih normah: vsako društvo mora za-
htevati od Zveze tisto poročilo športnih dovolilnic,
ki jih smatra za potrebno za lastne igralce. Doda
pa naj k vsaki športni dovolilnici prispevek 3 lir.
Predsedniki društev morajo oskrbeti izpolnitev 3
tiskovin in sicer z navedbo imena in priimka
igralca, njegovega očeta, stanovanje, ime društva,
datum pa naj opuste. Na platnicah morajo prilo-
žiti podpisano fotografijo igralca. Na tiskovinah, ki
so namenjene Zvezi in društvu pa na označenem
mestu s podpisom predsednika društva, ki odgo-
varja točnosti podatkov. Brž ko bo Zveza dobila
vrnjeno dovolilnico, bo naredila svoje in vrnila
društvu tiskovino za uporabo. Prazne dovolilnice
se bodo morale prositi do 28. februarja, vrnjene
pa bodo do 10. marca. V interesu društev samih
je, da ne čakajo zadnje minute, saj se bodo na ta
način izognili nepotrebnemu poznejšemu zakašnje-
vanju. Pod rubriko »dečke« spadajo igralci, ki so
rojeni po 31. decembru 1926. Da to društva izka-
žejo, naj ob pošiljavi dovolilnice prilože še krstni
list igralca.

Dovolitev tekem. Nobena nogometna tekma ni
dovoljena, tudi prijateljska ne, brez dovoljenja
Zveze. Društva morajo prositi za dovoljenje vsaj
pet dni pred tekmo. Povejo naj, kje se bo tekma
vršila in kdaj. Prav tako morajo društva predlo-
žiti prošnjo za določitev sodnika na stroške dru-
štva samega. Opozorjamo pa društva, da potem ko
imajo že dovoljenje od športne zveze, morejo pro-
siti za dovoljenje tudi kvesturo preko CONI-ja.

Sedež Zveze. Sedež Zveze se je preselil k po-
krajinskemu odboru CONI-ja, Bleiweisova c. 1-a.
Pisarna Zveze je odprta vse delovne dni od 16
do 18, ob sobotah pa od 11—13.

Sestanek predsednikov društev. Vsi predse-
dniki društev, ki razvijajo nogometno delavnost, se
pozivajo na sestanek, ki bo 19. februarja ob 17
na sedežu CONI-ja.

Pri Hermesu so žreball

Žrebanje za ta turnir je dalo naslednji vrstni
red: 1. Subert H., 2. Bradeško K., 3. Merala K.,
4. Keržič M., 5. Bogataj H., 6. Poženel H., 7. Stro-
nik Roman M., 8. Strojnik Aleš K., 9. Recek M.

Prvo nedeljo tega tekmovalja, dne 21. t. m.
bodo odigrali prva tri kola. Najvažnejša srečanja
prvih treh kol bodo sledeča: Bogataj—Poženel, Bo-
gataj—Strojnik A., Poženel—Strojnik Roman, Su-
bert—Bogataj ter Strojnik Roman—Strojnik Aleš.
To so partije, ki bodo med ostalimi 12, ki so v ne-
deljo na sporedu, najbolj zanimale občinstvo. Po
teh dvanajstih igrah bo na tekmovalni tabeli ko-
likor toliko razvidno, kdo bo imel kaj upanja v
boljši uspeh.

Češko in Moravsko je združil nemški državni
vodja von Tschammer v enotno športno okrožje.
V tem okrožju morajo biti včlanjena vsa nemška
športna društva, ki delujejo na ozemlju Češko-mo-
ravskega protektorata. Za okrožnega športnega
vodjo je postavil von Tschammer Kopschkeja.

Na Dunaju so začeli s posebnimi športnimi
tečajji za vojne invalide iz pretekle in sedanje
svetovne vojne. V teh tečajih se pripravljajo za
tekme, ki so predpisane za dosego športnega od-
likovanja za ranjence in invalide.

Po mukepolnem trpljenju nas je
za vedno zapustila naša nadvse ljub-
ljena hčerka in sestra, gospodična

Kornelija Škerbic

trafikaninja

Pogreb drage pokojnice bo v pe-
tek, 19. febr., ob pol 4 popoldne z
Zal. kapele sv. Frančiška, k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 18. februarja 1943.

Zalujoči: Marija, mati, Peter, oče,
Ida por. Mrzliak, sestra; Ivo, zet
in ostalo sorodstvo.

KINO UNION

Filmsko delo iz modernega življenja

»Zapeljivka«

V glavnih vlogah Adriano Rimoldi, Dina Sassoli,
Carlo Romano in drugi...

PREDSTAVE:

ob delavnikih ob 14 in 18.15; ob nedeljah in
praznikih ob 10.30 14.30 16.30 in ob 18.30

KINO MATICA

DVA FILMA DNEVNO:

Ob delavnikih ob 14.30 in v nedeljo ob 10.30
»Pustolovci«. Ob delavnikih ob 16.30 in v ne-
deljo ob 14.30, 16.30 in 18.30 »Krvava obzorja«

Pustolovci Napeta kriminalna zgodba z
varijetetskimi točkami, glasbo
in plesom. — Camilla Horn, Ita Rina, Ivan
Petrovič.

Krvava obzorja Najsenzacionalnejši film sezone!
— Luisa Ferida v vlogi boljše-
vše komisarke Darja! — Osvaldo
Valenti, Rolf Wanka, Valentina
Cortese! — Režijska in igralska umetnina!

KINO SLOGA

Težko pričakovani in zaželeni film je tu:

»Prepovedana glasba«

s baritonom Tito Gobbi v glavni vlogi.
Poleg njega Maria Mercader, Loredana,
Carlo Romano
Predstave ob 14.30 ure dalje Konec ob 20.15

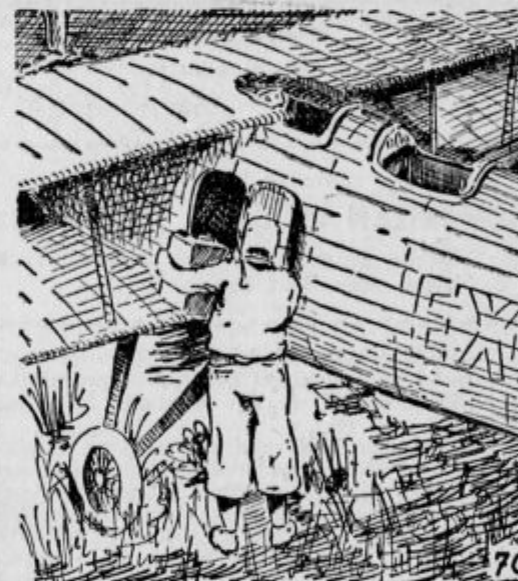
POVEST PILOTA STEFANA

69.

Še več posod bencina sem znosil iz
kleti. Krilo sem zakrpal, kakor sem pač
mogel. Dobro, da je bilo skladišče kar lepo
založeno z vsemi pripravami. Predvsem pa
so mi prav prišle konzerve, ki sem si jih
pošteno privoščil. Še Lia je poskusila in
se slastno oblizovala.

70.

Za zakrpanje luknje v trupu sem po-
rabil kar bencinsko posodo, ki sem jo
primerno obrezal. Napojil sem letalov »že-
lodec« — tank, ki da letalu življenje. Do-
sti je bilo še dela, predno je bilo letalo
spodobno za polet.

Jordan Jovkov:

Razsodba

Prevedel Zivoin Žun

Tokmakčiji je postalo jasno, da so tu skoro vsi
možje iz Bistrice in Zagorci, ki so prišli k raz-
sodbi. Tokmakčija je velel Rustemu, naj se ustavi
malo na strani in ko je fant stopil z voza in začel
izpregati konje, je ostal na vozu. Ali njegov pri-
hod ni ostal neopažen, k njemu so takoj pricestali
z raznih strani številni kmetje, tisti starci, ki so
že hodili k njemu na dom. Z enako navidezno lju-
bezljivostjo in sladkobesednostjo so ga pozdravili,
se prepirali, da je njegovo zdravje v redu, in ho-
teli zvedeti nešteto malenkosti, vse po tistem raz-
košnem in slavnostnem obredu, ki so ga ustvarile
navade starega časa. Razumljivo je, da je za po-
zdravi eledil dolg razgovor, ki se je, ker sta obe
stranki prežali druga na drugo, sukal prvenstveno
okrog nepomembnih reči. To je vsaj Tokmakčiju
omogočilo, da se ni vmešal v njihove razgovore in
je molčal.

Sem pa tja je vrgel pogled na množico. Stari
so mu bili znani, mlajše je lahko spoznal po pote-
zah obraza, iz katere rodine so izhajali. Vsi so
bili močni in zdravi, od sonca ožgani ljudje. Iz ro-
kavov čistih belih srajc, ki so jih oblekli na včeraj-
šnji praznik, so mogle žilave in kosmate roke. Ne-
kaj robatega in kljubovalnega je bilo v tej telesni
eili, pridobljeni iz matere zemlje, kaljeni v neneh-
nem težakem delu, ki so ga ti ljudje bili navajeni
in sredi katerega so živeli. Da bi kakor danes, v
delavni dan, ne delali, je bilo zanje nekaj nenarav-
nega. In četudi jih ni privleda eem radovednost,
ampak važna zadeva, vendar niso mogli biti sko-
kni. Eni so v gruči glasno in živahno klepetali,
drugi so čepčali z nožem kak kosček lesa
in pozorno poslušali, tuje pogovore. Govorili pa so

eeveda o pašniku in mejah; kdo ima prav in kdo
nima. Nenadoma se je na enem koncu dvignil ve-
lik hrust, na drugem kupu pa so mukoma ločili
dva človeka, ki sta si bila skočila v lase.

Za viharinimi nesoglasji so sledila zatíjšja, pol-
na pomirjevalnih in dobrohotnih besed. Tedaj ee je
jasno slišal glas visokega, čedno opravljenega kme-
ta s kovzavim obrazom, obutega v škornje — glas
župana Grozdana. Ta je ali zmerjal neposlušneže
ali jim očetovalsko svetoval, naj mirujejo. Podoba
je bila, da ga je skrbelo še nekaj drugega, kajti
večkrat je stopil na bližnjo vzpetino, od koder je
mogel videti pot v mesto. Tam je bilo še nekaj
kmetov in dacer, ki je pogosto gledal na uro. Toda
nihče se še ni pokazal na poti. Kazno je bilo, da
ee so sodniki zakasnili.

Prav potihlo se je iz druge smeri pripeljal voz,
v katerem je ležal človek, tako ohomat in blazine
in odeje, da ga ni bilo mogoče spoznati. Hitro ee je
razvedelo, da je prišel pričevalec Saafet Mola iz
Srna. Četudi je bil skoraj na smrt bolan, eo za-
radi velike važnosti njegovih izjav uporabil vsa
mogoča sredstva, da so ga pripeljali. Prizor ee je
zdel zelo zabaven in v množici, ki lahko hitro
spreminja razpoloženje, ee je dvignil vesel hrum,
frčali eo dovpti in zbujali smeh. Tokmakčija ee je
obrnil in oči so se mu srečale z mrzličnimi in
vrtinami očmi izpitnega in mrtvaško bledega Saafet
Mola. Bolečina je stisnila Tokmakčijevo srce in za-
vedel ee je, da pomeni to zanj in za Saafet Mola
žalitev. Ni črnil bele ne črne, buljil je izpod na-
mrščenih obrvi v tiste, ki so ee smejali, in v tej
minuti je čutil nepremagljivo sovraštvo do teh hu-
dobnih in surovih ljudi, ki v pohlepu za zemljo, v
večnem pehanju za imetjem in bogastvom ne pri-
zanašajo sebi ne drugim in celo bolniku ne pustijo,
da bi umrl v miru. Ni ee zaman bal priti. Imelo ga
je, da bi odklonil povedati vse podatke pred sodi-

ščem, da bi na primer rekel, da nič ne ve in da ee
ničesar ne spominja.

Pozornost ee je obrnila v drugo smer in Tok-
makčija ee je z drugimi vred pogledal proti mestu,
od koder je prihajal voz. V njem je med dvema
birčema sedel neki kmet. »Andreja peljejo! Andre-
ja!« vzklizne nekaj grl. Ko eo bili že blizu Tok-
makčija, ki je gledal samo kmeta, spoznal v njem
ne ravno mladega možaka s preširokimi rameni,
tako da eo mu prekratke roke bingljale proč od
teles, z nizkim čelom in velikanskimi čeljustmi.
Komaj opazno je kimal z glavo, kar naj bi pome-
nilo pozdrav znancem, toda poteze obraza eo os-
talo nespremenjene in oči eo mu še vedno zle erdi-
to. Ko jih ee ustavil na Tokmakčiju, eo se zaiskrile
in zablistele v trenutnem presenečenju. Tokmakčija
je streslo, roke eo mu vzdrgetale, nekaj ga ee jelo
dušiti v grlu. Zazdelo eo mu je, da ee tega človeka
že neke videl, da ga dobro pozna, istočasno pa
mu ee notranji glas zavpil: »To je on. To je Ru-
stetov ubijalec!«

Kmalu ee ee Tokmakčija umiril in ee ni nič
več čutil presenečenjem, ki eo se nekaj časa vr-
stila drugo za drugo; gledal je nanje, kakor na
neke v naprej določenega. Dobro ee je spominjal,
kod ee tekla prava meja. In zdaj ee na licu mesta
videl, da njegovo pričevanje nikakor ne bo Andre-
ju v prid. Iz tega bi ee dalo poeneti in dokazati, da
Kucija ni podaril njegove njive, temveč nasprotno,
da ee Andrej podaril Kucijevo njivo. Tako ee bož-
ja pravica prej ali slej izkaže — si ee mislil Tok-
makčija — kot nalašč ee je zgodilo, da bo z last-
nimi usti izrekel obsodbo tistega, ki mu ee ubil
sina. Morda ee božja volja tudi v tem, da ee na
smrt bolni Saafet Mola privolil in našel moči, da
je tudi sam prišel. In Tokmakčija ni razmišljal o
nižjem več, ni ee razburjal, čakal ee samo na tre-
nutek, ko ga bodo poklicali, da pove, kar ee vedel:
resnico.

Tokmakčija ee slišal, da eo sodniki že prišli.
In res ee opazil, da eo se ustavili pri gruči in da
govorijo z Grozdanom. Bili eo trije. Tokmakčijeva
pozornost pa ee bila osredotočena na Andreja. Ker
ee ee Andrej ta hip zavrnil in nepremično zasrnel
v eno smer, ee Tokmakčija hotel razbrati, kaj išče
ali kaj čaka. Pridrpal aje kotija, iskri vranici eo
ee z vso silo vrgli nazaj, da ee je voz ustavil. Tok-
makčija ee opazil etarca, ki ee miril zdvijane in
znojne konje, in mlado ženo, ki ee, opirajoč ee z
obema rokama na sedež, stopala z voza. Ko ee se
z nogami dotaknila tal. ee si ee ena kita nekam za-
motala, druga kakor kača dolga in debela kita, pa
ji ee visela čez rame in ji segala cejo do pasu. Su-
nek jo ee vrgel nazaj; ko ee ee umaknila kolesu, ee
ee zvilal kakor mavrica in stegnila roke nazaj, da
bi si izmotala lase. Bila ee z obrazom obrnjena
proti množici in v tem položaju so močno prišle
do izraza njene izbočene prsi, krepka postava, bele
in močne lehti, ki so ee razgalile pod rokavi. Obr-
raz, ki eo ga obkrožal bujni lasje, ji ee iz zadre-
ge zalila rdečica; taka ee bila še lepša. Imela ee
črne oči, bele zobe in blag smehljaj.

Vse to ee trajalo le kratak čas, toda ni ostalo
neopaženo, mladi in stari eo ee začeli med seboj
hudomušno spogledovati. Celo Tokmakčija ee
strel med kakor ves iz sebe. Zee ko ee zagledal to žen-
sko, ee bil tako prepaden, da mu ee na ustnicah
nehote obviselo ime Marija, in malo ee manjkalo,
da ga ni izgovoril na glas. Kmalu ee razbral, da to
ne more biti ona stara in že davno mrtva Marija,
toda podobnost ee bila tako porazna, da ee, ne da
bi ee vprašal, kdo in od kod utegne biti ta ženska,
prikenil oči nanjo. Kmetje so ee zbrali okoli so-
dnikov in pustili Tokmakčijo samega. A glej, kakor
iz nevidnega ee vzniknil pred njim visok, neopasan
in bos kmet, srajca mu ee bila na prsih odpeti,
hlačnice so drsale po zemlji. Gledal ee Tokmakčijo
naravnoet v oči in ee smehljaj! (Dalje.)